

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ГРОМАДЯН ПОХИЛОГО ВІКУ В УКРАЇНІ

У Конституції України проголошено право громадян на соціальний захист і встановлено державні гарантії його здійснення. Згідно зі ст. 46 Конституції України це право включає право громадян на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також старості та в інших випадках, передбачених законом.

В умовах сьогодення актуальним залишається питання соціального захисту громадян похилого віку. Теоретичною основою дослідження щодо різних аспектів соціального захисту було присвячено в наукових працях провідними вченими юридичної науки, серед яких: Н.Б. Болотіна, В.С. Веденіков, С.М. Прилипко, О.В. Тищенко, Ю.О. Сердюк, Н.М. Стаховська, Б.І. Сташків, Л.М. Сіньова, О.Г. Чутчева, С.М. Черноус, В.І. Щербина, В.Ш. Шайхатдінов, Л.П. Шумна та ін.

Правовий статус громадян похилого віку регулюються Законом України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» від 16.12.1993 р., згідно даного Закону громадянами похилого віку вважаються особи, які досягли пенсійного віку, встановленого ст. 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 р., а також особи, яким до досягнення зазначеного пенсійного віку залишилося не більш як півтора року.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні», держава гарантує кожному ветерану праці та громадянину похилого віку належний рівень життя, задоволення різноманітних життєвих потреб, подання різних видів допомоги шляхом:

- реалізації права на працю відповідно до професійної підготовки, трудових навичок і з урахуванням стану здоров'я;
- забезпечення пенсіями та допомогою;
- надання житла;
- створення умов для підтримання здоров'я і активного довголіття відповідно до сучасних досягнень науки;
- організації соціально-побутового обслуговування, розвитку мережі матеріально-технічної бази для стаціонарних закладів і надомних форм

обслуговування громадян похилого віку, а також підготовки відповідних спеціалістів.

Слід зазначити, що реальне забезпечення прав людини є ознакою правової держави, результатом побудови демократичних відносин. Організація Об'єднаних Націй визначає права людини як «права, які притаманні нашій природі і без яких ми не можемо жити як люди». Реалізація прав людини і громадянина у сфері соціального забезпечення, закріплених у Конституції України, здійснюється на підставі законів, які врегульовують відповідно інститути права соціального забезпечення, та законів, що стосуються інших галузей права, але містять положення щодо соціального захисту.

В Україні так склалося, що одними з соціально незахищених категорій залишаються люди похилого віку, ветерани, інваліди, жертви нацистських переслідувань та ін. При цьому, вирішення проблем їх соціального захисту є надзвичайно важливим і пов'язане, перш за все, з тим, що від цього залежить майбутнє цієї категорії осіб, підвищення належного рівня життя та здоров'я, формування почуття гордості за високу суспільну оцінку, підвищення та зростання матеріального добробуту осіб. Соціальний захист – це основа благополучного суспільства, за міцністю якого громадяни оцінюють турботу держави про їх сьогодення та майбутнє. Тому державна політика має формуватися з врахуванням нагальних потреб малозабезпечених верств населення, таких як: особи похилого віку, ветерани, інваліди, жертви нацистських переслідувань та інші, яких потрібно захищати і підтримувати їхні права.

Таким чином, законодавство України має встановлювати необхідний рівень гарантій прав громадян похилого віку в усіх сферах життя суспільства, розробляти та здійснювати державні програми соціального захисту громадян похилого віку.

Гавриленко, В.В. Правове регулювання соціального захисту громадян похилого віку в Україні [Текст] / В.В. Гавриленко // Актуальні проблеми юридичної науки на шляху сучасної розбудови держави і суспільства : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 5-7 червня 2014 р. / Ред.кол.: В.С. Венедіктов, А.М. Куліш, М.М. Бурбика; За ред.: В.С. Венедіктова, А.М. Куліша. - Суми : СумДУ, 2014. - С. 293-295.